
HỆ THỐNG TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ VAI TRÒ CỦA CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở VIỆT NAM

Lê Thị Thu Hương

Khoa Kế toán và Quản trị kinh doanh, Học viện Nông nghiệp Việt Nam

Email: ltthuong@vnua.edu.vn

Phạm Bảo Dương

Khoa Kinh tế và Phát triển Nông thôn, Học viện Nông nghiệp Việt Nam

Email: pbduong@vnua.edu.vn

Lưu Văn Duy

Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, Học viện Nông nghiệp Việt Nam

Email: luuvanduy@vnua.edu.vn

Mã bài: JED-662

Ngày nhận: 05/05/2022

Ngày nhận bản sửa: 23/06/2022

Ngày duyệt đăng: 18/10/2022

Tóm tắt

Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới đã mang lại những thay đổi toàn diện bộ mặt nông thôn Việt Nam. Chương trình huy động sự tham gia của hệ thống chính trị, trong đó có các tổ chức chính trị - xã hội. Các nghiên cứu trước đây đã làm rõ các vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội, nhưng chưa có công trình nào đưa ra các tiêu chí đánh giá tổng thể vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội ở cả 3 cấp (tỉnh, huyện, xã) trong xây dựng nông thôn mới. Do đó, nghiên cứu này tiến hành xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức này theo 5 nhóm: (1) thiết kế chương trình; (2) tuyên truyền, vận động; (3) huy động nguồn lực; (4) triển khai thực hiện và (5) giám sát, phản biện. Việc xác định được tiêu chí đánh giá này đặc biệt giúp phát huy hơn nữa vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.

Từ khóa: Tổ chức chính trị - xã hội, nông thôn mới, vai trò, tiêu chí

Mã JEL: D73

Criteria for assessing the role of political - social organizations in program on building new rural areas in Vietnam

Abstract:

National target program on building a new rural areas has brought about comprehensive changes in rural Vietnam. The program mobilizes the participation of the political system, especially socio-political organizations. Prior studies have clarified the roles socio-political organizations, but no study has yet provided criteria to evaluate the roles of the organizations at the levels of province, district and commune. Therefore, this research aims to build the criteria to evaluate the role of the organizations in the program on building new rural areas according to five groups of (i) program design; (ii) propaganda and advocacy; (iii) resource mobilization; (iv) implementation; and (v) supervision. Determining the criteria is to further promote the role of the organizations in the program on building new rural areas in Vietnam.

Keywords: Socio-political organization, new rural, role, criteria

JEL Code: D73

1. Đặt vấn đề

Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới (NTM) là một chương trình tổng thể về phát triển kinh tế - xã hội, chính trị và an ninh quốc phòng theo Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 5/8/2008 của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa X về nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Sau hơn 10 năm triển khai (2010-2020), chương trình đã đạt được nhiều thành tựu đáng kể, tạo nên bước ngoặt lớn trong phát triển nông thôn nước ta. Theo số liệu của Tổng cục Thống kê (2018), thu nhập bình quân đầu người ở khu vực nông thôn đã tăng 2,8 lần, từ 12,8 triệu đồng năm 2010 lên 35,9 triệu đồng năm 2018, tỷ lệ nghèo nông thôn giảm từ 17,4% năm 2010 giảm xuống 9,6% năm 2018.

Công cuộc xây dựng nông thôn mới đã huy động sự tham gia của cả hệ thống chính trị, trong đó sự tham gia của người dân, các tổ chức xã hội, tổ chức chính trị - xã hội góp phần quyết định đến sự thành công bền vững của chương trình. Trong hệ thống chính trị, các tổ chức chính trị - xã hội (Hội nông dân, Hội phụ nữ, Hội cựu chiến binh và Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh), trong đó mặt trận tổ quốc (MTTQ) là cơ quan trung tâm giữ vai trò kết nối hoạt động của các tổ chức, phối hợp chặt chẽ với chính quyền các cấp và tất cả đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng. Các tổ chức chính trị - xã hội từ cấp tỉnh, thành phố đến cấp quận, huyện và cấp xã, phường giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong các hoạt động: giám sát, phản biện xã hội đối với chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước và địa phương về xây dựng nông thôn mới; quy hoạch, xây dựng cơ sở hạ tầng nông thôn; tuyên truyền, vận động nhân dân xây dựng nông thôn mới; huy động các nguồn lực xây dựng cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội; hỗ trợ phát triển kinh tế, tổ chức mô hình sản xuất; xây dựng cơ sở văn hóa, xã hội và bảo vệ môi trường; bảo đảm an ninh, trật tự và an toàn xã hội nông thôn... (Dũng & Hòa, 2017; Hiếu, 2016; Huyền, 2017; Lan, 2012; Lan & Trang, 2017; Nguyễn Thị Tuyết, 2016; Sơn, 2015; Thu, 2016; B. H. Tùng & Nghị, 2016; Xuyên & Anh, 2015)

Bên cạnh những đóng góp hết sức quan trọng, trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010-2020, hoạt động của các tổ chức chính trị - xã hội chưa thực sự mang lại hiệu quả như kỳ vọng, ở một số nơi vẫn còn mang tính hình thức chạy theo phong trào, trong hoạt động đôi khi còn có tư tưởng ỷ lại, trông chờ vào sự phân công của chính quyền; xu hướng hành chính hoá về mặt tổ chức và hoạt động còn diễn ra, do đó khả năng thu hút, tập hợp hội viên và người dân tham gia còn hạn chế. Hoạt động của các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã trong quá trình xây dựng nông thôn mới còn nhiều hạn chế. Nội dung và phương thức hoạt động đôi khi còn chưa thực sự gắn với nội dung tiêu chí về xã nông thôn mới và điều kiện cụ thể ở từng địa phương. Một bộ phận cán bộ công tác trong các tổ chức chính trị - xã hội cũng như hội viên và người dân nông thôn còn chưa nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của mình trong xây dựng nông thôn mới (Dũng & Hòa, 2017; Huyền, 2017; Lan, 2012; Nguyễn Thị Tuyết, 2016; Thu, 2016; B. H. Tùng & Nghị, 2016).

Để phát huy được vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới, trước hết cần phải đánh giá được thực trạng việc thực hiện vai trò thông qua các hoạt động của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp. Việc đánh giá này cần phải dựa trên các tiêu chí rõ ràng, cụ thể, phản ánh đầy đủ chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức chính trị - xã hội theo quy định của Hiến pháp Việt Nam. Nghiên cứu này được tiến hành nhằm cung cấp hệ thống tiêu chí toàn diện đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội ở các cấp tỉnh, huyện, xã trong xây dựng nông thôn mới tại Việt Nam.

2. Cơ sở lý luận đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam

2.1. Khái niệm và vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội

Hiến pháp 2013 đã xác định, các tổ chức chính trị - xã hội ở Việt Nam bao gồm: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Công đoàn Việt Nam, Hội Nông dân Việt Nam, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam, Hội Cựu chiến binh Việt Nam. Hình 1 mô tả mối quan hệ giữa các tổ chức chính trị - xã hội với tổ chức Đảng theo các cấp. Tổ chức chính trị - xã hội là tổ chức xã hội có vai trò quan trọng góp phần xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước, được thành lập đại diện cho ý chí của các tầng lớp xã hội, nắm trong hoạt động của bộ máy nhà nước. Các tổ chức này thường tồn tại và hoạt động bên cạnh các tổ chức chính trị để hỗ trợ hoạt động của các tổ chức chính trị.

Vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội được quy định trong Hiến pháp năm 2013. Theo đó, “Mặt trận tổ quốc Việt Nam là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân”, có mục tiêu và nhiệm vụ chính trị là đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân; phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội; giám sát, phản biện xã hội; tham gia xây dựng Đảng, Nhà

nước, hoạt động đối ngoại nhân dân góp phần bảo vệ Tổ quốc.

Quốc hội (2013) đã quy định Hội nông dân Việt Nam có nhiệm vụ tập hợp, vận động, giáo dục hội viên, nông dân phát huy quyền làm chủ, tích cực học tập nâng cao trình độ, năng lực về mọi mặt; đại diện giai cấp nông dân tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước và khối đại đoàn kết toàn dân tộc; chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng, hợp pháp của nông dân; tổ chức các hoạt động dịch vụ, tư vấn, hỗ trợ nông dân trong sản xuất, kinh doanh và đời sống.

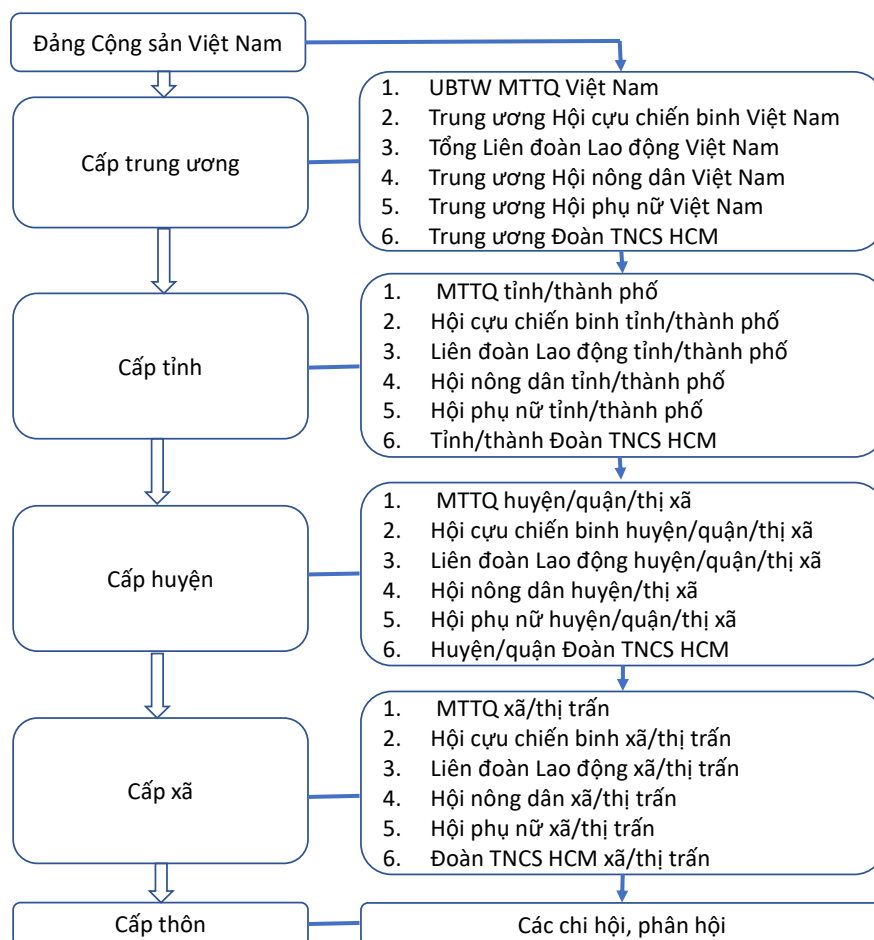
Quốc hội (2013) đã quy định Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh có nhiệm vụ tập hợp, đoàn kết, giáo dục và rèn luyện thế hệ trẻ, tham gia tích cực vào các hoạt động của nhà nước và xã hội; phối hợp với các cơ quan nhà nước, các tổ chức chính trị – xã hội, các tổ chức kinh tế và các đoàn thể quần chúng khác chăm lo và bảo vệ quyền lợi của thế hệ trẻ, đề xuất với Đảng và Nhà nước các chính sách, quan điểm phát huy năng lực và tạo điều kiện cho thế hệ trẻ Việt Nam phát triển toàn diện.

Quốc hội (2013) đã quy định Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam có nhiệm vụ tập hợp, đoàn kết, động viên, giáo dục các tầng lớp phụ nữ tham gia tích cực vào các công việc của Nhà nước và xã hội, các quá trình phát triển kinh tế, văn hoá, giáo dục, thực hiện bình đẳng giới, phát huy vai trò đặc biệt của nữ giới trong việc xây dựng nếp sống văn minh, gia đình văn hoá, giáo dục các thế hệ thanh thiếu niên Việt Nam.

Quốc hội (2013) đã quy định Hội cựu chiến binh Việt Nam có nhiệm vụ tập hợp, đoàn kết, bồi dưỡng và động viên cựu chiến binh phấn đấu giữ vững bản chất cách mạng, tham gia xây dựng và bảo vệ chính quyền, phát huy dân chủ, góp phần giữ ổn định chính trị, tăng cường quốc phòng và an ninh; tham gia thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội; góp phần tích cực vào việc giáo dục thế hệ trẻ và tham gia vào hoạt động nhân dân, thực hiện đường lối đối ngoại của Đảng, Nhà nước.

Quốc hội (2013) đã quy định Liên đoàn lao động Việt Nam có vai trò đại diện cho người lao động, chăm lo bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động; tham gia quản lý nhà nước, quản lý kinh

Hình 1: Hệ thống tổ chức chính trị - xã hội ở Việt Nam

---

tế – xã hội, tham gia kiểm tra, thanh tra, giám sát hoạt động của cơ quan nhà nước, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp về những vấn đề liên quan đến quyền, nghĩa vụ của người lao động; tuyên truyền, vận động người lao động học tập, nâng cao trình độ, kỹ năng nghề nghiệp, chấp hành pháp luật, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong xây dựng nông thôn mới, Liên đoàn lao động Việt Nam ít thể hiện chức năng và vai trò. Do vậy, mặc dù đây là tổ chức chính trị - xã hội nhưng không thuộc phạm vi nghiên cứu của đề tài này.

2.2. Tổng quan các nghiên cứu về vai trò và tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới

Các tổ chức chính trị - xã hội chủ yếu tham gia xây dựng nông thôn mới ở nông thôn bao gồm: Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Hội Nông dân Việt Nam, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam, Hội Cựu chiến binh Việt Nam.

2.2.1. Vai trò của mặt trận tổ quốc

Các nghiên cứu trước đây đánh giá vai trò của các mặt trận tổ quốc và các tổ chức đoàn thể theo các tiêu chí khác nhau, phản ánh tương đối đầy đủ các vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện nông thôn mới. Nghiên cứu của Khiêm (2019), Thế (2016), Thúy (2013) đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội theo các tiêu chí như tham gia ban chỉ đạo, ban quản lý; công tác tuyên truyền; tham gia thảo luận chiến lược phát triển; lập kế hoạch và công tác quy hoạch; phát triển kinh tế; công tác giám sát, nghiệm thu và quản lý sử dụng các công trình trong xây dựng nông thôn mới. Trong mỗi vai trò, nghiên cứu đánh giá trên các khía cạnh như: số lượng người tham gia, số lần tham gia, số lượt tham gia, số ngày tham gia, số lớp tập huấn được mở, số tiền hỗ trợ, số người được hỗ trợ, số tiền/đất đai/ngày công huy động được. Ngoài các tiêu chí phản ánh kết quả các vai trò, các nghiên cứu trên còn đề xuất đánh giá tác động của chương trình nông thôn mới đến đời sống kinh tế, văn hóa, xã hội môi trường thông qua các tiêu chí định lượng và định tính. Nghiên cứu của Tạng (2021) đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã theo các nhóm như tuyên truyền, vận động; huy động các nguồn lực xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội; hỗ trợ phát triển kinh tế, xây dựng mô hình kinh tế và tổ chức sản xuất; xây dựng văn hóa, xã hội và bảo vệ môi trường; bảo vệ an ninh, trật tự và an toàn xã hội. Mỗi nhóm vai trò được cụ thể hóa bằng các tiêu chí nhỏ hơn, được đánh giá theo 3 mức độ: ít quan trọng, quan trọng, rất quan trọng.

2.2.2. Vai trò của hội nông dân

Hội nông dân ở các cấp đã đẩy mạnh các phong trào thi đua mà nổi bật là phong trào “Nông dân thi đua xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” và Phong trào “Nông dân thi đua sản xuất kinh doanh giỏi, đoàn kết giúp nhau làm giàu và giảm nghèo bền vững” (Trung ương hội Nông dân, 2020). Vai trò của hội nông dân trong xây dựng nông thôn mới được đánh giá thông qua hệ thống chỉ tiêu phản ánh về hoạt động của Hội Nông dân như tổ chức các buổi tuyên truyền về chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật Nhà nước về xây dựng nông thôn mới; số buổi tập huấn, chuyên gia tiến bộ khoa học kỹ thuật, số giống, vốn, vật tư được hỗ trợ; tổ chức thăm quan học tập kinh nghiệm (Hung, 2013; Hường, 2013).

2.2.3. Vai trò của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

Trung ương Đoàn thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh đã phát động phong trào “Tuổi trẻ chung tay xây dựng nông thôn mới”. Bên cạnh đó, Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh thực hiện vai trò tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia xây dựng nông thôn mới thông qua các hình thức đa dạng. Đánh giá vai trò của Đoàn Thanh niên trong xây dựng nông thôn mới thông qua các tiêu chí như: số lượng, tỷ lệ thanh niên tham gia các hoạt động trong xây dựng nông thôn mới, số lượng nguồn lực thanh niên đóng góp trong xây dựng nông thôn mới (tiền, hiện vật, ngày công lao động), số hoạt động thanh niên tham gia giám sát xây dựng các công trình nông thôn mới; số km đường giao thông nông thôn Đoàn thanh niên tham gia đóng góp làm mới, tu sửa được trong xây dựng nông thôn mới, số km đường điện chiếu sáng nông thôn do Đoàn thanh niên xây dựng, số buổi tuyên truyền về xây dựng nông thôn mới do Đoàn thanh niên triển khai, số mô hình phát triển kinh tế tại địa phương do thanh niên làm chủ, số buổi thanh niên ra quân đảm bảo an toàn giao thông, an ninh trật tự tại địa phương, số hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao do Đoàn thanh niên tổ chức, số thanh niên được quy hoạch tham gia vào hệ thống chính trị (Cường, 2018; N. M. Tùng, 2015)

2.2.4. Vai trò của hội phụ nữ

Trong xây dựng nông thôn mới, Hội liên hiệp phụ nữ thực hiện cuộc vận động xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch (5 không: không đói nghèo, không có người vi phạm pháp luật và tệ nạn xã hội, không có bạo lực gia đình, không vi phạm chính sách dân số, không có trẻ suy dinh dưỡng và bỏ học; 3 sạch: sạch nhà, sạch bếp,

sạch ngõ). Vai trò của Hội phụ nữ cấp cơ sở trong xây dựng nông thôn mới thông qua các nhóm tiêu chí như tuyên truyền, vận động hội viên tham gia, đóng góp, phát triển kinh tế, giám sát xây dựng và quản lý công trình nông thôn mới; đánh giá khen thưởng, xử lý vi phạm trong xây dựng nông thôn mới. Các tiêu chí này được đánh giá dựa trên các tiêu chí định lượng phản ánh kết quả như tỷ lệ hội viên tham gia vào các hoạt động, số lượng đóng góp và các tiêu chí định tính phản ánh mức độ tham gia... (Luyện, 2018; Minh, 2015).

2.2.5. Vai trò của hội cựu chiến binh

Hội Cựu chiến binh (CCB) tuyên truyền vận động hội viên tham gia chương trình “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”. Một số tiêu chí được sử dụng để đánh giá vai trò của Hội Cựu chiến binh là mức độ tham gia của Hội Cựu chiến binh trong công tác tuyên truyền, mối quan hệ giữa ban chỉ đạo với Hội Cựu chiến binh trên địa bàn, mức độ tham gia của Hội Cựu chiến binh trong các cuộc thảo luận bàn lập kế hoạch và công tác quy hoạch xây dựng nông thôn mới, vai trò của Hội Cựu chiến binh trong các mô hình sản xuất, các đợt tập huấn, chuyên giao khoa học kỹ thuật, số ngày công Hội viên hội Cựu chiến binh tham gia lao động trực tiếp, nguồn lực do Hội Cựu chiến binh đóng góp (tiền, hiện vật, đất) trong quá trình xây dựng nông thôn mới, vai trò Hội Cựu chiến binh trong công tác, kiểm tra, giám sát, quản lý, hưởng lợi, tham gia xây dựng hệ thống tổ chức chính trị xã hội cơ sở trong xây dựng nông thôn mới (Luân, 2014)

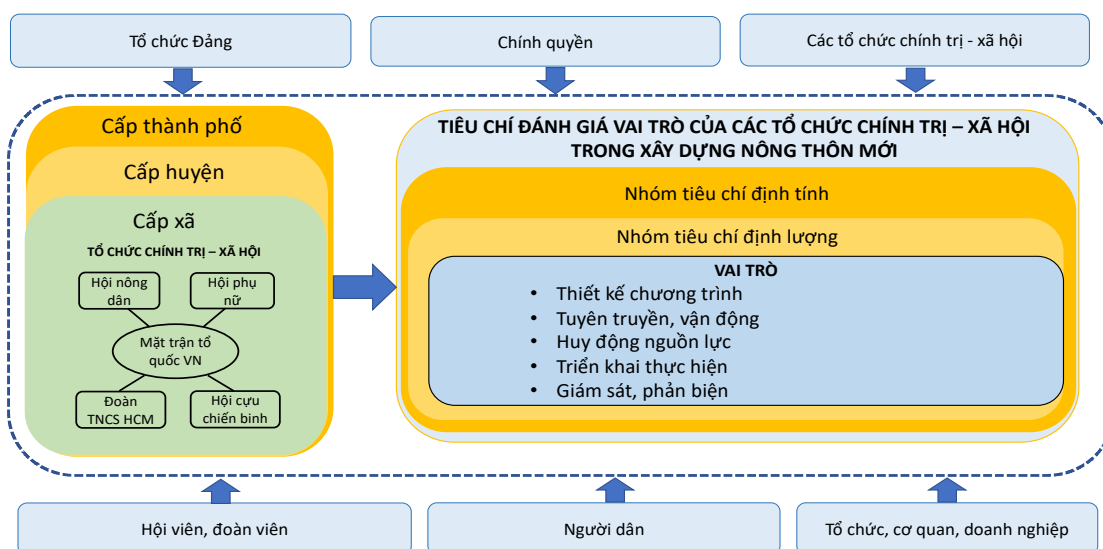
Các công trình nghiên cứu trên đã tiếp cận dưới nhiều góc độ khác nhau, sử dụng tương đối đa dạng các phương pháp trong nghiên cứu, từ kinh tế, chính trị, xã hội học đến triết học về vai trò và phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới. Tuy nhiên, đối tượng nghiên cứu của các công trình trên chủ yếu là các tổ chức chính trị - xã hội cấp cơ sở, chưa có công trình nào nghiên cứu chuyên sâu đưa ra các tiêu chí đánh giá tổng thể vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội ở cả 3 cấp đơn vị hành chính (cấp tỉnh, huyện, xã). Việc xác định được tiêu chí và chỉ tiêu phân tích vai trò là đặc biệt quan trọng đối với các cấp ủy Đảng, chính quyền và các tổ chức chính trị - xã hội nhằm đánh giá hiệu quả triển khai và phát huy hơn nữa vai trò của các tổ chức trong xây dựng nông thôn mới nói riêng và thực hiện các nhiệm vụ chính trị nói chung. Do đó, nghiên cứu này hướng tới mục tiêu xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức đoàn thể trong xây dựng nông thôn mới.

3. Phương pháp nghiên cứu

Do đây là một nghiên cứu tổng quan, chúng tôi lựa chọn phương pháp nghiên cứu định tính, cụ thể là tổng quan tài liệu có hệ thống (systematic review). Với phương pháp này, chúng tôi sẽ tìm kiếm các bài báo khoa học, sách chuyên khảo, văn bản pháp luật, tài liệu, báo cáo... về vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam. Các vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội sẽ được phân tích và tổng hợp lại thành các nhóm, gắn với các cấp tỉnh, huyện, xã.

Qua tổng luận các công trình nghiên cứu về vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp trong xây

Hình 2: Khung phân tích tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam

---

dựng nông thôn mới ở Việt Nam có thể thấy được 5 nhóm vai trò chính đó là: thiết kế chương trình; tuyên truyền, vận động; huy động nguồn lực; thực hiện các nội dung xây dựng nông thôn mới; và giám sát, phân biện. Do đó, hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội (bao gồm các tiêu chí định tính và định lượng) sẽ tập trung vào 5 nhóm này theo từng tổ chức và từng cấp (Hình 2).

4. Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam

4.1. Tiêu chí đánh giá vai trò thiết kế chương trình

Vai trò thiết kế các chương trình, phong trào thi đua đóng vai trò quan trọng, là cơ sở, tiền đề cho việc thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới ở cấp cơ sở. Hơn nữa, các chương trình, phong trào này phải đảm bảo thực hiện các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, thực hiện các mục tiêu chính trị trong xây dựng nông thôn mới. Thiết kế chương trình, phong trào thi đua là nhiệm vụ căn bản của các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh. Vai trò thiết kế chương trình được mô tả trong Bảng 1 với các nhóm chỉ tiêu định lượng (số lượng các chương trình được phát động, sự phối hợp của các tổ chức và mức độ hoàn thành chỉ tiêu so với kế hoạch). Các chỉ tiêu này có thể được tổng hợp từ các tài liệu tổng kết chương trình nông thôn mới. Ngoài các chỉ tiêu định lượng, vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội còn được đánh giá thông qua các chỉ tiêu định tính liên quan đến sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp Ủy, sự phối hợp của chính quyền, các tổ chức, sự chủ động của tổ chức chính trị - xã hội trong việc xây dựng kế hoạch, chương trình, và sự phù hợp của các chương trình được xây dựng. Các thông tin này có thể thu thập qua phỏng vấn sâu lãnh đạo các tổ chức Đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội cấp trên,

4.2. Tiêu chí đánh giá vai trò tuyên truyền, vận động

Tuyên truyền vận động là một trong những chức năng căn bản của các tổ chức chính trị - xã hội, mục đích là làm cho người dân hiểu rõ được chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, từ đó tuân thủ, chấp hành và tham gia nhiệt tình, tích cực vào các phong trào, chương trình đã được thiết kế nhằm thực hiện xây dựng nông thôn mới ở địa phương. Đây là hoạt động được thực hiện chủ yếu ở cấp cơ sở; để đạt được hiệu quả tốt thì cần thiết phải đa dạng hóa phương thức tuyên truyền vận động cho phù hợp với từng đối tượng. Các chỉ tiêu đánh giá vai trò này được mô tả trong Bảng 2. Các tiêu chí định lượng bao gồm số lượng nội dung, phương thức được sử dụng để tuyên truyền, số lượng cá nhân, tổ chức tham gia vào chương trình nông thôn mới. Các thông tin trên có thể được thu thập thông qua các tài liệu sơ kết, tổng kết chương trình nông thôn mới. Ngoài ra có các tiêu chí định tính như mức độ phong phú, phù hợp trong phương thức và nội dung tuyên truyền, năng lực, sự gương mẫu của hội viên, đoàn viên, và mức độ hiểu biết, ủng hộ của người dân cho chương trình nông thôn mới. Các đánh giá này có thể được thu thập thông qua phỏng vấn cá nhân, tổ chức trên địa bàn.

4.3. Tiêu chí đánh giá vai trò huy động nguồn lực

Để tiến hành thành công chương trình nông thôn mới một cách bền vững, cần xác định rõ người dân chính là chủ thể trong xây dựng nông thôn mới, huy động nguồn lực tại chỗ với phương châm nhà nước và nhân dân cùng làm. Tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong việc huy động nguồn lực được mô tả trong Bảng 3. Tiêu chí định lượng liên quan đến kết quả huy động nguồn lực (huy động góp kinh phí, góp công, góp đất...) và tiêu chí định tính là mức độ sẵn sàng đóng góp của cá nhân và tổ chức. Thông tin này có thể được thu thập thông qua các số liệu thống kê và điều tra phỏng vấn các đối tượng như người dân, hội viên, đoàn viên, doanh nghiệp, đơn vị trên địa bàn.

4.4. Tiêu chí đánh giá vai trò thực hiện các nội dung xây dựng nông thôn mới

Triển khai thực hiện các nội dung xây dựng nông thôn mới là việc xác định cụ thể các nội dung công việc, thời hạn, tiến độ hoàn thành và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan; tăng cường sự phối hợp giữa các tổ chức chính trị - xã hội với nhau và với cơ quan Đảng, chính quyền, đảm bảo đồng bộ, kịp thời, thống nhất, chất lượng và hiệu quả. Bảng 4 trình bày các tiêu chí đánh giá vai trò này. Nhóm tiêu chí định lượng liên quan đến số lượng các loại văn bản hướng dẫn quy trình thủ tục và phân bổ nguồn lực cho thực hiện được thu thập thông qua các tài liệu thứ cấp. Nhóm tiêu chí định tính liên quan đến đánh giá mức độ phối hợp với chính quyền, cơ quan, tổ chức... và mức độ bám sát mục tiêu trong quá trình thực hiện.

4.5. Tiêu chí đánh giá vai trò giám sát, phản biện

Giám sát, phản biện nhằm phát huy quyền làm chủ của nhân dân ở các cơ sở, phối hợp và thống nhất hành động giữa các thành viên để đảm bảo cho người dân và cộng đồng dân cư là chủ thể, là nòng cốt trong xây dựng nông thôn mới; giúp cho người dân được biết, được bàn, được quyết định, được tự mình làm, tự giám sát và được thụ hưởng kết quả một cách công khai và minh bạch. Hoạt động giám sát và phản biện xã hội trong xây dựng nông thôn mới được thực hiện thông qua tăng cường công tác kiểm tra, giám sát trong quy hoạch xây dựng, trong huy động, sử dụng nguồn lực từ nhân dân, trong việc thu chi tài chính, đền bù giải phóng mặt bằng, vệ sinh an toàn thực phẩm... Qua các hoạt động giám sát và phối hợp giám sát với các tổ chức cơ quan nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội nắm bắt kịp thời thông tin, lắng nghe được ý kiến, nguyện vọng chính đáng của nhân dân. Từ đó, kịp thời đưa ra các kiến nghị với cấp ủy và chính quyền địa phương điều chỉnh việc thực hiện chương trình, mục tiêu xây dựng nông thôn mới cho phù hợp với lòng dân và xử lý các biểu hiện tiêu cực, tham nhũng, cản trở việc thực hiện. Để đánh giá vai trò này có thể sử dụng nhóm chỉ tiêu định lượng bao gồm số lượng, tần suất hoạt động giám sát, phản biện, nguồn lực cho thực hiện giám sát. Các chỉ tiêu định tính có thể sử dụng là mức độ tích cực góp ý chính sách, kiểm tra đôn đốc giám sát cấp dưới, báo cáo kịp thời với cấp trên, mức độ lắng nghe ý kiến người dân và mức độ người dân được tham gia giám sát. Các thông tin đánh giá này có thể được thu thập từ Tổ chức Đảng, chính quyền. Riêng

Bảng 1: Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò thiết kế chương trình của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp

Các cấp	Tiêu chí định lượng	Tiêu chí định tính
		(Đánh giá theo thang đo Likert 5 mức độ: rất cao, cao, trung bình, thấp, rất thấp)
Cấp tỉnh	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng các chương trình được phát động - Số lượng các bộ, ban, ngành, đoàn thể phối hợp trong thiết kế chương trình - Mức độ hoàn thành chỉ tiêu đặt ra 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ quan tâm của cấp Ủy Đảng quyền trong thiết kế chương trình - Mức độ phối hợp với Chính quyền trong thiết kế chương trình - Mức độ phối hợp với các bộ, ban, ngành trong thiết kế chương trình - Mức độ chủ động trong thiết kế chương trình - Mức độ đa dạng của các chương trình về hình thức và nội dung - Mức độ phù hợp của các chương trình - Tính khả thi của các chương trình - Mức độ đảm bảo thực hiện các mục tiêu chính trị
Cấp huyện	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng các cơ quan, đoàn thể phối hợp trong xây dựng kế hoạch thực hiện các chương trình - Mức độ hoàn thành chỉ tiêu đặt ra 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ quan tâm của cấp Ủy Đảng quyền trong lập kế hoạch - Mức độ phối hợp với Chính quyền trong lập kế hoạch - Mức độ phối hợp với các cơ quan, đoàn thể trong xây dựng kế hoạch - Mức độ chủ động trong xây dựng kế hoạch - Mức độ chi tiết trong kế hoạch thực hiện các chương trình về nhân lực, vật lực, thông tin, quy trình, thủ tục
Cấp xã	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng các cơ quan, đoàn thể phối hợp trong xây dựng kế hoạch thực hiện các chương trình - Mức độ hoàn thành chỉ tiêu đặt ra 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ quan tâm của cấp Ủy Đảng quyền trong lập kế hoạch - Mức độ phối hợp với Chính quyền trong lập kế hoạch - Mức độ phối hợp với các cơ quan, đoàn thể trong xây dựng kế hoạch - Mức độ chủ động trong xây dựng kế hoạch - Mức độ chi tiết trong kế hoạch triển khai thực hiện các chương trình về nhân lực, vật lực, thông tin, quy trình, thủ tục

Bảng 2: Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò tuyên truyền, vận động của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp

Các cấp	Các tiêu chí	
	Tiêu chí định lượng	Tiêu chí định tính (Đánh giá theo thang đo Likert 5 mức độ: rất cao, cao, trung bình, thấp, rất thấp)
Cấp tỉnh	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng nội dung tuyên truyền - Số lượng phương thức tuyên truyền - Số lượng hội viên, đoàn viên, người dân tham gia chương trình - Số lượng tổ chức tham gia chương trình 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ phong phú trong phương thức tuyên truyền - Mức độ phù hợp trong nội dung tuyên truyền
Cấp huyện	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng nội dung tuyên truyền - Số lượng phương thức tuyên truyền - Số lượng hội viên, đoàn viên, người dân tham gia chương trình - Số lượng tổ chức tham gia chương trình 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ phong phú trong phương thức tuyên truyền - Mức độ phù hợp trong nội dung tuyên truyền
Cấp xã	<ul style="list-style-type: none"> - Số lượng nội dung tuyên truyền - Số lượng phương thức tuyên truyền - Số lượng hội viên, đoàn viên, người dân tham gia chương trình - Số lượng tổ chức tham gia chương trình 	<ul style="list-style-type: none"> - Mức độ phong phú trong phương thức tuyên truyền - Mức độ phù hợp trong nội dung tuyên truyền - Mức độ bám sát thực tế của công tác tuyên truyền - Mức độ gương mẫu của đoàn viên, hội viên tự giác tham gia, đóng góp - Năng lực vận động quần chúng của hội viên, đoàn viên - Mức độ hiểu biết của người dân - Mức độ ủng hộ của người dân

Bảng 3: Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò huy động nguồn lực của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp

Các cấp	Các tiêu chí	
	Tiêu chí định lượng	Tiêu chí định tính (Đánh giá theo thang đo Likert 5 mức độ: rất cao, cao, trung bình, thấp, rất thấp)
Cấp tỉnh	- Kết quả huy động kinh phí - Kết quả huy động ngày công - Kết quả huy động đất đai - Kết quả huy động tài sản, vật tư...	- Mức độ sẵn sàng đóng góp kinh phí - Mức độ sẵn sàng đóng góp công sức - Mức độ sẵn sàng đóng góp đất đai - Mức độ sẵn sàng đóng góp tài sản khác
Cấp huyện	- Kết quả huy động kinh phí - Kết quả huy động ngày công - Kết quả huy động đất đai - Kết quả huy động tài sản, vật tư...	- Mức độ sẵn sàng đóng góp kinh phí - Mức độ sẵn sàng đóng góp công sức - Mức độ sẵn sàng đóng góp đất đai - Mức độ sẵn sàng đóng góp tài sản khác
Cấp xã	- Kết quả huy động kinh phí - Kết quả huy động ngày công - Kết quả huy động đất đai - Kết quả huy động tài sản, vật tư...	- Mức độ sẵn sàng đóng góp kinh phí - Mức độ sẵn sàng đóng góp công sức - Mức độ sẵn sàng đóng góp đất đai - Mức độ sẵn sàng đóng góp tài sản khác

Bảng 4: Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò thực hiện các chương trình của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp

Các cấp	Các tiêu chí	
	Tiêu chí định lượng	Tiêu chí định tính (Đánh giá theo thang đo Likert 5 mức độ: rất cao, cao, trung bình, thấp, rất thấp)
Cấp tỉnh	- Số lượng các văn bản được ban hành để chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện với cấp dưới - Số lượng nguồn lực (con người, vật chất...) được cung cấp để thực hiện chương trình	- Mức độ phối hợp với Chính quyền trong thực hiện - Mức độ phối hợp với các cơ quan, đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện - Mức độ bám sát mục tiêu trong thực hiện
Cấp huyện	- Số lượng các văn bản được ban hành để chỉ đạo và hướng dẫn thực hiện với cấp dưới - Số lượng nguồn lực (con người, vật chất...) được cung cấp để thực hiện chương trình	- Mức độ phối hợp với Chính quyền trong thực hiện - Mức độ phối hợp với các cơ quan, đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện - Mức độ bám sát mục tiêu trong thực hiện
Cấp xã	- Số lượng các văn bản được ban hành để hướng dẫn thực hiện với tổ, thôn, xóm - Số lượng nguồn lực (con người, vật chất...) được cung cấp để thực hiện chương trình	- Mức độ phối hợp với Chính quyền trong thực hiện - Mức độ phối hợp với các cơ quan, đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện - Mức độ chủ động trong thực hiện - Mức độ sáng tạo trong thực hiện - Mức độ bám sát mục tiêu trong thực hiện

Bảng 5: Hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò giám sát, phản biện của các tổ chức chính trị - xã hội các cấp

Các cấp	Các tiêu chí	
	Tiêu chí định lượng	Tiêu chí định tính (Đánh giá theo thang đo Likert 5 mức độ: rất cao, cao, trung bình, thấp, rất thấp)
Cấp tỉnh	- Số lượng các nội dung giám sát, phản biện - Tần suất hoạt động giám sát - Nguồn lực con người cho hoạt động giám sát - Nguồn kinh phí cho hoạt động giám sát - Nguồn lực vật chất cho hoạt động giám sát	- Mức độ tích cực góp ý chính sách - Mức độ kiểm tra, giám sát, đôn đốc cấp dưới - Mức độ kịp thời báo cáo với cấp trên
Cấp huyện	- Số lượng các nội dung giám sát, phản biện - Tần suất hoạt động giám sát - Nguồn lực con người cho hoạt động giám sát - Nguồn kinh phí cho hoạt động giám sát - Nguồn lực vật chất cho hoạt động giám sát	- Mức độ tích cực góp ý chính sách - Mức độ kiểm tra, giám sát, đôn đốc cấp dưới - Mức độ kịp thời báo cáo với cấp trên
Cấp xã	- Số lượng các nội dung giám sát, phản biện - Tần suất hoạt động giám sát - Nguồn lực con người cho hoạt động giám sát - Nguồn kinh phí cho hoạt động giám sát - Nguồn lực vật chất cho hoạt động giám sát	- Mức độ tích cực góp ý chính sách - Mức độ lắng nghe tiếp thu ý kiến người dân, thực hiện quy chế dân chủ cơ sở - Mức độ người dân tham gia giám sát trong quy hoạch xây dựng, trong huy động, sử dụng nguồn lực từ nhân dân, thu chi tài chính, đền bù giải phóng mặt bằng

với tổ chức chính trị - xã hội cấp cơ sở, cần thực hiện lấy ý kiến đánh giá của người dân về mức độ tham gia giám sát chương trình nông thôn mới.

5. Kết luận

Xây dựng nông thôn mới (NTM) là chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước đang được cả hệ thống chính trị từ Trung ương đến các địa phương triển khai thực hiện. Kết quả xây dựng nông thôn mới đang từng bước làm thay đổi toàn diện đời sống của nhân dân trên địa bàn nông thôn, rút ngắn khoảng cách chênh lệch về mức sống và chất lượng cuộc sống giữa nhân dân vùng nông thôn với thành thị. Các tổ chức chính trị - xã hội (Mặt trận tổ quốc, Hội nông dân, Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội phụ nữ và Hội cựu chiến

---

binh) với tư cách đại diện cho các tầng lớp nhân dân xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy quyền làm chủ, thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước, đóng vai trò quan trọng trong quá trình xây dựng nông thôn mới. Tuy nhiên, hiện nay chưa có nghiên cứu xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá một cách đầy đủ các vai trò của từng tổ chức chính trị - xã hội ở tất cả các cấp. Do đó, nghiên cứu này đã tiến hành nghiên cứu tổng quan vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội, từ đó hình thành hệ thống tiêu chí đánh giá các vai trò này. Nghiên cứu này có ý nghĩa rất lớn về lý luận và thực tiễn, là nghiên cứu đầu tiên xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội ở tất cả các cấp, là căn cứ, cơ sở cho việc phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam nói riêng và thực hiện nhiệm vụ chính trị nói chung.

Qua tổng luận các tài liệu, nghiên cứu này chỉ ra có 5 nhóm vai trò chính của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới bao gồm: (1) vai trò thiết kế chương trình; (2) vai trò tuyên truyền, vận động; (3) vai trò huy động nguồn lực; (4) vai trò thực hiện các nội dung; (5) vai trò giám sát, phản biện. Từ mục đích, nội dung từng vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong từng cấp, nghiên cứu đã xây dựng được hệ thống chỉ tiêu ứng với từng vai trò theo từng cấp. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng chỉ ra các nguồn thông tin được sử dụng để đánh giá chính xác được vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới tại Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

- Cường, N. Đ. (2018), 'Nâng cao vai trò của đoàn thanh niên trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Lương Tài, tỉnh Bắc Ninh', Luận văn thạc sỹ, Học viện Nông nghiệp Việt Nam, Học viện Nông nghiệp Việt Nam.
- Dũng, B. Q., & Hòa, N. T. K. (2017), 'Sự tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới', *Tạp chí Xã hội học*, 3, 9-14.
- Hiếu, H. T. (2016), 'Phát huy vai trò của nông dân trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở đồng bằng Sông Cửu Long hiện nay', Luận án tiến sỹ, Học viện khoa học xã hội Việt Nam.
- Hung, T. Q. (2013), 'Nâng cao vai trò của các cấp hội nông dân trong xây dựng nông thôn mới tại tỉnh Hưng Yên', Luận văn thạc sỹ, Đại học nông nghiệp Hà Nội, Đại học nông nghiệp Hà Nội.
- Hường, V. T. Q. (2013), 'Nâng cao vai trò của hội nông dân trong xây dựng nông thôn mới Huyện Từ Liêm, Thành phố Hà Nội', Luận văn thạc sỹ, Trường Đại học Nông nghiệp Hà Nội.
- Huyền, Đ. T. (2017), *Vai trò của Mặt trận và các tổ chức chính trị - xã hội cơ sở trong xây dựng nông thôn mới ở Thái Bình*, Trang thông tin điện tử Mặt trận tổ quốc Việt Nam, truy cập lần cuối ngày 14 tháng 5 năm 2022, từ <http://mattran.org.vn/hoat-dong-mat-tran-dia-phuong/vai-tro-cua-mat-tran-va-cac-to-chuc-chinh-tri-xa-hoi-co-so-trong-xay-dung-nong-thon-moi-o-thai-binh-5859.html>
- Khiêm, C. V. (2019), 'Nâng cao vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Mai Sơn, tỉnh Sơn La', Luận văn thạc sỹ, Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.
- Lan, N. T. (2012), 'Vai trò của Mặt trận và các đoàn thể trong xây dựng nông thôn mới', *Tạp chí Mặt trận*, 134, 23-26.
- Lan, N. T., & Trang, L. T. Q. (2017), 'Vai trò của thanh niên trong xây dựng nông thôn mới ở Hải Phòng', *Tạp chí Mặt trận*, 236, 15-20
- Luân, N. T. (2014), 'Nghiên cứu sự tham gia của Hội cựu chiến binh trong xây dựng nông thôn mới tại Huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội', Luận văn thạc sỹ, Học viện Nông nghiệp Việt Nam.
- Luyện, V. Đ. (2018), 'Đánh giá vai trò của phụ nữ trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Mỹ Lộc, tỉnh Nam Định', Luận văn thạc sỹ, Học viện Nông nghiệp Việt Nam.
- Minh, L. T. (2015), 'Vai trò của hội phụ nữ cơ sở trong xây dựng nông thôn mới ở Huyện Nghĩa Hưng, tỉnh Nam Định', Luận văn thạc sỹ, Đại học nông nghiệp Hà Nội.
- Nguyễn Thị Tuyết, N. V. C. (2016), 'Phát huy vai trò của các cấp Hội Phụ nữ trong xây dựng nông thôn mới', *Tạp chí*

Tuyên giáo, 10, 114-120.

Quốc hội (2013), *Hiến pháp nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*, ban hành ngày 18 tháng 11 năm 2013.

Sơn, N. T. (2015), 'Phát huy vai trò của tổ chức đảng trong xây dựng nông thôn mới', *Tạp chí cộng sản*, 10, 53-58.

Tăng, N. V. (2021), 'Vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội cấp xã trong xây dựng nông thôn mới', Luận án tiến sỹ, Học viện khoa học xã hội.

Thê, D. H. (2016), 'Vai trò của các tổ chức chính trị hành chính - xã hội trong thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội', Luận văn thạc sỹ, Học viện Nông nghiệp Việt Nam.

Thu, H. T. (2016), *Phát huy vai trò của Hội Nông dân trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã Gio Quang, huyện Gio Linh*, Trường chính trị Lê Duẩn tỉnh Quảng Trị, Truy cập lần cuối ngày 14 tháng 5 năm 2022, từ <http://truongleduan.quangtri.gov.vn/vi/hoat-dong-khoa-hoc/Nghien-cuu-trao-doi/phan-huy-vai-tro-cua-hoi-nong-dan-trong-xay-dung-nong-thon-moi-tren-dia-ban-xa-gio-quang-huyen-gio-linh-158.html>,

Thúy, Đ. T. N. (2013), 'Nghiên cứu vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên', Luận văn thạc sỹ, Đại học nông nghiệp Hà Nội.

Trung ương Hội nông dân (2020), *Đánh giá kết quả tham gia xây dựng nông thôn mới của Hội nông dân Việt Nam các cấp và định hướng triển khai trong thời gian tới*, Hà Nội.

Tùng, B. H., & Nghị, N. T. (2016), *Vai trò của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong tham gia thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới*, Tạp chí cộng sản, Truy cập lần cuối ngày 14 tháng 5 năm 2022, từ <https://www.tapchiconsan.org.vn/quan-triet-va-thuc-hien-nghi-quyet-ai-hoi-xii-cua-ang/-/2018/38248/vai-tro-cua-doan-thanh-nien-cong-san-ho-chi-minh-trong-tham-gia-thuc-hien-chuong-trinh-muc-tieu-quoc-gia-xay-dung-nong-thon-moi.aspx>

Tùng, N. M. (2015), 'Vai trò của đoàn thanh niên tham gia xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Yên Thế, tỉnh Bắc Giang', Luận văn thạc sỹ, Học viện Nông nghiệp Việt Nam.

Xuyến, N. T., & Anh, L. T. T. (2015), 'Vai trò của phụ nữ tỉnh Nam Định với phát triển hệ thống chính trị ở cơ sở trong xây dựng nông thôn mới', *Tạp chí Kinh tế và Chính sách*, 4, 13-18.